

Redaktionens förord

I **BÖRJAN AV** juni flaggade regnbågsflaggorna i hela Göteborg för *West Pride*, ett arrangemang som sade sig välkomna alla. Programmet bestod av över tre hundra punkter, och sponsorerna var många. Det var en festival som också handlade om aktivism – både den som utförs inom organisationer och myndigheter, och av oberoende grupper och experter. Festivalen i Göteborg har funnits i många år, men bytte i år namn till *West Pride*. Ordföranden Tasso Stafilidis förklarade under en paneldebatt att namnbytet var viktigt för att bättre synliggöra festivalen – och arbetet som sträcker sig över hela Västra Götalandsregionen. *West Pride* fungerar också internationellt, det vill säga på engelska, menade Tasso Stafilidis. Ett antal aktivister, främst feminister, queers och anarkister, ansåg att namnet var problematiskt, eftersom det för tankarna till stolthet över väst. Vad betyder ett sådant namn i en värld som är mer neokolonial än postkolonial, undrade de, och flera påpekade att långt ifrån ”alla” var närvarande på festivalen. Att namnet *West Pride* är konstituerat i konkurrensmässig relation till *Stockholm Pride* och till svensk geografi är inte uppenbart ur ett internationellt perspektiv, ansåg de.

Som förra numret av *lambda nordica* visar är inställningen till västs dominans vad gäller både HLBTQ-aktivism och -forskning inte entydigt positiv. *Stockholm Prides* primära politiska kampanj, lanserad på Twitter som #go west och som en inbjudan till personer i Ryssland att komma (ut) till Stockholm och uppmärksammas över hela världen denna sommar, är bara det senaste i raden av exempel på hur Pridefestivaler inte är lokala, utan aktivt använder, utmanar och reproducerar nationa-

listiska och geopolitiska identifikationer och distinktioner. Om vi alla är familj, som *Stockholm Prides* slogan säger, så är det kanske dags att analysera de olika uppgifter som familjens medlemmar tilldelas.

Debatten kring *West Pride*, liksom den som handlar om huruvida Sverigedemokraterna bör få delta i Pride, visar att det idag finns delade meningar om hur HLBTQ-aktivismen ska se ut, och vad den ska handla om. Detta kan kopplas till att så många rättigheter uppnåtts i Norden – ett färskt exempel är avskaffandet av lagen om tvångssterilisering av transsexuella, en fråga som äntligen lösts efter många års hårt arbete från både RFSL:s och autonoma grupper sida. Men det handlar också om att HLBTQ-rörelsen vuxit sig starkare, vilket möjliggjort debatter och kritik inom rörelsen. Är möjligheterna nu samma för alla, är normer upphävda? Givetvis inte. Men samtidigt som den mest synliga och kända formen av HLBTQ-aktivism, Pridefestivalerna, växer i storlek och omsättning så ökar också skillnader mellan människor, såväl i Sverige i stort som inom gruppen. Frågor om rasism, fattigdom, asyl, tillgänglighet och arbetsrätt är i allra högsta grad politiska, även i dessa sammanhang. Interna debatter om huruvida en normkritisk rörelse ska söka inkludera myndigheter som polis och migrationsverk har präglat det senaste året i långt större utsträckning än exempelvis kampen mot den ökande fascismen och den sociala och ekonomiska segregationen.

Frågan om vad aktivism är och bör handla om, hur identitet och ideologi hör samman och skiljer sig åt, är alltså ständigt aktuell för HLBTQ-grupper, men även för de forskare som både verkar i, och forskar om, genus- och sexualpolitiska frågor. Detta nummer belyser några exempel på ny forskning om aktivism och är gästredigerat av Fanny Ambjörnsson och Janne Bromseth. Artiklarna speglar också olika exempel på sådana rörelseinterna debatter, förhandlingar kring mål och medel, kring allianser och prioriteringar som diskuterats ovan. I Cathrin Wasshedes artikel beskrivs hur queeraktivister använder emotionen hat i sin kritik inte bara mot borgerlig politik, utan även mot den mer etablerade HLBT-rörelsen och evenemang som Pridefestivaler. Ingrid Ryberg analyserar queerfeministisk pornografi och de mångåriga motsättningarna mellan å ena sidan porraktivister och sexradikaler,

och å andra sidan kultur- och radikalfeminister. Hanna Hallgren visar figurationens ”den kvinnoidentifierade kvinnan” förändring under ett par decennier, hur olika grupper av lesbiska feminister förhållit sig till begreppet och hur deras förståelse skiljt sig åt. Ambjörnsson och Bromseth presenterar därtill utsnitt ur sin pågående forskning. Resultatet är denna gång ett Sverigecentrerat nummer, men vi och gästredaktörerna är medvetna om att forskning om HLBTQ-aktivism pågår i hela Norden. Vi kan exempelvis nämna Jan Wickmans jämförande forskning om nordisk queeraktivism, Mathias Danbolts nya avhandling, *Touching history: art, performance, and politics in queer times*, om hur tid och minne används i konst och aktivism, samt Michael Nebeling Petersens prisbelönta avhandling, *Somewhere, over the rainbow: biopolitiska rekonfigurationer af den homoseksuelle figur*, om homosexuellas emancipatoriska kamp i Danmark och dess relation till den danska nationen.

lambda nordica är en tidskrift född ur nordisk HLBTQ-aktivism, och har reflekterat över denna sedan starten 1989. Vi förblir den äldsta och största nordiska tidskriften för HLBTQ-studier och vi strävar efter att både reflektera över och bidra till såväl lokal som internationell forskning på fältet. Vår ambition är att fortsätta erbjuda ett viktigt forum för forskare verksamma i Norden och internationellt att publicera sig i, på skandinaviska eller engelska. Förra numret på temat sexualiteter i Öst- och Centraleuropa sprids nu runt om i Europa och har diskuterats vid ett flertal queerseminarier. För att underlätta det internationella samarbetet ytterligare använder tidskriften numera Chicago Manual of Style för alla skribenter.

Som vi illustrerar ovan har numret skapat möjlighet till reflektion kring aktivismens och kunskapandets geopolitik och kring de maktrelationer som våra liv, kroppar och begär konstitueras i. En del av aktivismen som det innebär att arbeta med *lambda nordica* är att det är oavlönat arbete motiverat av övertygelsen om vikten av att skapa sammanhang, och vi är därför tacksamma för alla som ger av sin tid till tidskriften.

Bland forskare kan aktivism vara de val vi gör när vi publicerar, men också när vi läser, kommenterar och refererar; vi väljer att vara i dialog med varandra och dela idéer. Under kommande år varvas öppna

nummer med temanummer, bland annat ser vi framemot ett temanummer om trans och hälsa. Vi kommer också att skapa förutsättningar för debatt och diskussion om aktuella händelser i forskarvärlden.

Redaktionen vill rikta ett stort tack till gästredaktörer, skribenter, recensenter och sakkunniggranskare för ert arbete för att göra detta nummer. Vi är denna gång särskilt glada för vår redaktionssekreterare Karin Lindeqvist, som noggrant korrläst och därtill kommenterat innehållet utifrån sin mångåriga kunnighet. Vi vill höra från våra läsare och tar gärna emot synpunkter och förslag på innehåll och teman, liksom manus till våra kommande öppna nummer. Mer information om dessa och om hur du kan skriva i *lambda nordica* hittar du på vår hemsida, www.lambdanordica.se. Där hittar du även *call for papers*, information om konferenser och andra aktuella händelser.

Med önskan om en skön höst och god läsning!

JENNY BJÖRKLUND, CHEFREDAKTÖR *och*
ULRIKA DAHL, CHEFREDAKTÖR